

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.342/2012/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. év június hó 25. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta az alábbi

ítéletet:

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt a vádlott ellen indult büntető ügyben az Egri Törvényszék 2012. év április hó 25. napján kelt 14.B.342/2010/52. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott terhére rótt 2 rb. csődbüntettet 2 rb. csődbűncselekmény büntetteként (Btk.290.§ (3) bekezdés és (1) bekezdés a./ pont) nevezi meg.

A halmazati börtönbüntetés tartamát 3 (három) évre felemeli, a vádlottat 3 (három) év közügyektől eltiltásra is ítéli.

A börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztésére, továbbá a pénzmellékbüntetés kiszabására és annak átváltoztatására vonatkozó rendelkezéseket mellőzi.

A vádlott személyazonosító igazolványának száma megjelölve.

Az ítélet bevezető részéből a tárgyalási napok közül a 2009. március 12., május 14. és július 2. napok feltüntetését mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az Egri Törvényszék a 2012. április 25. napján kelt 14.B.342/2010/52. számú ítéletével a vádlott bűnösségét 5 rb. csalás büntetében (Btk.318.§ (1) és (6) bekezdés b./ pont), 2 rb. csődbüntetésben (Btk.290.§ (3) bekezdés és (1) bekezdés a./pont), 2 rb. közokirat-hamisítás büntetében (Btk.274.§ (1) bekezdés c./ pont) és magánokirat-hamisítás vétségében (Btk.276.§) állapította meg. A vádlottat ezért halmazati büntetésül 2 év börtönbüntetésre, 5

millió Ft pénzmellékbüntetésre és 5 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra ítélte. A börtönbüntetés végrehajtását 5 év próbaidőre felfüggesztette. A pénzmellékbüntetést 10.000 forintonként rendelte 1-1 nap szabadságvesztésre átváltoztatni. Határozott a lefoglalt iratok sorsáról, érdemben döntött a magánfelek polgári jogi igényéről, továbbá a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére súlyosításért jelentett be fellebbezést.

A vádlott és védője az ítélet kihirdetésekor fenntartott 3 nap alatt nem nyilatkoztak.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.915/2012/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint a kiszabott büntetés eltúlzottan enyhe, jöllehet a súlyosító körülmények közül a büntetett előélet kirekesztendő. A vádlott jogerős elítélésére ugyanis a cselekmények elkövetése után került sor, ehelyett a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés értékelendő súlyosító körülményként. Az elkövetéskor hatályban volt Btk.89.§ (2) bekezdése szerint a 2 év börtönbüntetés felfüggesztésére csak különös méltánylást érdemlő esetben kerülhetett volna sor. Ilyet az elsőfokú bíróság nem jelölt meg és az nem is található. Ennek hiányában a bűncselekmények többszörös halmazatát megvalósító vádlottal szemben a büntetési célok elérése érdekében végrehajtandó szabadságvesztés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés kiszabása indokolt. Indítványozta, hogy az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a börtönbüntetés felfüggesztését mellőzze és a vádlottat közügyektől eltiltásra is ítélje. Bejelentette, hogy a nyilvános ülésen nem kíván részt venni.

A védő írásban részletes észrevételeket fűzött az ügyészi fellebbezésben foglaltakhoz. A büntetés kiszabásának kérdését megelőzően azonban vitatta a vádlott bűnösségének megállapítását a II. tényállási pontban. Érvelése szerint a vádlott a 15.000.000 Ft beruházási kölcsönből 9.605.405 Ft-ot a takarékszövetkezeten belül egy korábbi kölcsön törlesztésére fordított. Ebben az összegben technikai átvezetés történt, a takarékszövetkezet erről tudott, megtévesztéséről nem lehet beszélni. Ezen kívül a vádlott ingatlanfedezetet nyújtott, amelynek az értékét a takarékszövetkezet által felkért ingatlanbecslő értékelt több mint 34 millió Ft-ra. Jöllehet az ingatlan végül árverésen kelt el 6.500.000 Ft-ért, ez azonban még így is több a vádlott által ténylegesen felvett kölcsönnél. A büntetés kiszabása körében a vádlott büntetlen előéletét, a kártérítésként háromszor 2 millió Ft megfizetését, részbeni beismerő vallomását, négy kiskorú gyermekét és a rendkívüli időmúlást kérte javára értékelni. Indítványozta az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a II. pontbeli cselekmény alól a vádlott felmentését, egyebekben az ítélet helybenhagyását.

A nyilvános ülésen a vádlott kijelentette, hogy az egész eljárásban együttműködő magatartást tanúsított. Gyermekei életkorát 3, 4, 18 és 24 évben jelölte meg.

A védő felszólalásában az írásbeli észrevételeivel egyezően fejtette ki álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a vádlott javára írható enyhítő körülmények igen jelentősek, közülük a 8 és fél év időmúlást külön kiemelte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az alanyi és tárgyi oldalon feltárható büntetést befolyásoló tényezőket helyesen ismerte fel és megfelelően súlyos büntetést alkalmazott. Utalt arra, hogy a fennálló 10-12 millió Ft kártérítési

kötelezettség is komoly teherként jelentkezik. A részbeni felmentés iránti kérelmét fenntartotta. Emellett nem kifogásolta az ügyész által indítványozott közügyektől eltiltás, mint további mellékbüntetés kiszabását, azonban a börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztését indokoltnak látta, s annak helybenhagyását kérte.

A vádlott nem kívánt élni az utolsó szó jogával.

Az ügyészi fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a vádlott terhére szóló ügyészi fellebbezés folytán bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárását. Ennek során megállapította, hogy az Egri Törvényszék több kisebb eljárási hibát vétett, amelyek azonban az ügy érdemi elbírálását nem érintették. Ezek között jelzi az ítéltábla, hogy az ítélet bevezető részében szerepelnek az eljárás felfüggesztését megelőző tárgyalási napok, de azok is hiányosan, mert nem tüntette fel 2009. január 8-át, amelyen a vád ismertetése történt. Ugyanakkor 2010. szeptember 30. napján az eljárást meg kellett ismételni, így az előző tárgyalási napok szerepeltetése téves. Emellett elmaradt 1. sz. tanú nyilatkozatása, ez azonban - egyéb adatok meglétében - nem okozott lényeges bizonyítási hiányosságot.

Az Egri Törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének - a fenti megjegyzés mellett - a lehetséges és szükséges körben eleget tett. Az elsőfokú bíróság számára komoly nehézséget okozott a vád előterjesztésének rendezetlen módja, majd az az ügyészi eljárás, amikor a vádiratot rendezésre visszakérte. Az ezt követő többszöri vádmódosítás a vád követhetőségét nehezítette, az elsőfokú bíróság azonban az eljárási szabályok megtartásával biztosította a vádlott és védő ezzel kapcsolatos jogait. Végso soron megállapítható volt, hogy az első vádirat 2008. szeptember 25-én érkezett a törvényszékre, majd az ügyész kérésére 2009. július 2-án - csaknem a teljes bizonyítás lefolytatása után - a bíróság az eljárást felfüggesztette és az iratokat a vád rendezésére az ügyész rendelkezésére bocsátotta. Az ügyész többszöri határidő módosítást követően csaknem egy év elteltével, 2010. június 4-én származtatta vissza az iratokat a vád részbeni módosításával, majd 2011. november 10-én ismét a vád módosítására került sor. Az eljárás igen jelentős elhúzódása az ügyész perbeli tevékenységének tudható be. Az eljárás során a büntetőeljárási szabályok betartásával került sor a vád módosítására, kiegészítésére, ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a tisztességes eljárás követelményéhez hozzá tartozik az is, hogy a büntetőeljárás hatálya alatt lévő személy ne az eljárás tárgyalási szakában szembesüljön azzal, hogy folyamatában változik az ügyészség álláspontja a terhére rótt cselekményt illetően. Időközben a kiemelt ügyekre vonatkozó különös eljárási szabályok léptek életbe, amelyeket az elsőfokú bíróság egy kivétellel maradéktalanul betartott. Ez az egy szabálysértés abban következett be, hogy a 2011. november 10. és 2012. február 23. napjai között a tárgyalási időköz a 3 hónapot meghaladta. Ez azonban csupán relatív és jelentőséggel nem bíró eljárási szabálysértés volt.

Az Egri Törvényszék ügyfelderítési kötelezettsége körében megvizsgálta az eljárásban szereplő gazdasági társaságok cégadatait, tevékenységüket, a cégmódosítások, átalakítások mikéntjét. A vádlott nem kívánt vallomást tenni, azonban részletes írásbeli nyilatkozatot tett és egyes tanúk vallomására észrevételekkel is reagált. A bíróság kihallgatta az egyes

tényállási pontokhoz kapcsolódó tanúkat, megvizsgálta a rendelkezésre álló ügyleti dokumentumokat. Az Egri Törvényszék az igen szerteágazó és bonyolult gazdasági kapcsolatok lényeges pontjait feltárta és azokból helyes ténybeli következtetéseket vont le. Az elsőfokú bíróság így a lefolytatott bizonyítási eljárásban a bizonyítékok egyenkénti és egymással is egybevetett mérlegelését irathűen elvégezte és csaknem hiánytalanul megalapozott tényállást állapított meg.

A Fővárosi Ítéltábla a tényállást az iratok tartalma alapján a Be.352.§ (1) bekezdés a./ pontja szerint csupán a következőkkel látta szükségesnek kiegészíteni, illetve helyesbíteni.

- a vádlott három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, negyedik gyermeke már nagykorú (vádlott nyilatkozata, 38. tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal és a nyilvános ülésen ennek megerősítése).
- A tényállás VI/B. pontjánál az ítélet 11. oldal 4. bekezdését a következőkkel egészíti ki:

A Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma a 2010. december 9. napján kelt és 2011. január 5. napján jogerős 13 Fpk.01-2007-004604/22. számú végzésével a P. Befektetési, Vagyonkezelő és Szolgáltató Kft. felszámolási eljárását - könyvelési iratok és vagyon hiányában - egyszerűsített módon fejezte be és az adóst megszüntette. (Fővárosi Bíróság Gazdasági Kollégiuma Felszámolási Csoport 13.Fpk.01-2007-004604/22. számú végzése)

A fenti helyesbítéssel és kiegészítéssel a tényállás a személyi részben, általános megállapításaiban és egyes pontjaiban is teljeskörűen megalapozottá vált, ekként irányadó volt a felülbírálat során.

Az irányadó tényállásból világosan kitűnik az adott gazdasági környezet és az ahhoz kapcsolódó banki hitelezés adta lehetőségek kihasználása. A gazdasági társaságok hasonló, megtévesztő megnevezése, a kereszttulajdonlások, a cégek közötti átszámlázások, a tevékenységek és pénzmozgások szinte követhetetlen irányítása együttesen eredményezték, hogy az É. Kft. és a P. Kft. a gazdálkodását bűnös visszaélések sorozatával folytatta. Mindkét cég ügyvezető igazgatói posztját a vádlott látta el, így egy kézben tarthatta a szándékai szerinti folyamatokat. Nem vitatva azt, hogy 2004. évben a gépkocsik hitelfinanszírozás útján történő értékesítése felfutó üzletág volt, ez a helyzet 2005. év elejére a vádlott által is elismerten gyökeresen megváltozott. Ehhez a helyzethez a cégein keresztül a vádlott nem alkalmazkodott, hanem változatlan nagyságrendben vett fel olyan előfinanszírozási hiteleket, amelyekről tudta, hogy bizonyosan nem fogja tudni visszafizetni. Az is bizonyossággal megállapítható volt, hogy a hitelfelvételek idejében az É. Kft-t már értékesíteni is akarta. A potenciális vevő könyvelője a céget átvilágítva azt állapította meg, hogy a cég 87 %-ban eladósodott, ezért elálltak a vételtől. Hasonlóan nyilatkozott a cég saját könyvelője is, aki kb. 80 %-ra tette a hitelállományt, továbbá megjegyezte, hogy ha tudott volna a cég eladásáról, úgy figyelemfelhívó feljegyzést tett volna a magas hitelállományról. (15. sorszámu tárgyalási jegyzőkönyv, 2. és 3. sz. tanúk vallomása) Ugyanakkor az iratokból

az is nagyon jól megállapítható, hogy a vádlott nem egyedül tevékenykedett, több résztvevő személye merült fel és a felelősségük is kimutatható lenne, a vád azonban csak a vádlottra korlátozódott. Ő ügyvezető igazgatóként világosan látta mindkét gazdasági társaság helyzetét, s amikor szlovák hajléktalan személyeknek eladta a cégeket, látnia kellett azok sorsát. A csalárd adásvétel tényét igazolja, hogy a könyvelési anyagok átadása sem történt meg, illetve a cégvagyonban szereplő ugyanazon eszközöket adta át papíron mindkét cég eladásakor. Végso soron a cég vagyonában még fellelhető vagyontárgyak, gépek, illetve készpénz eltűnése eredményezték mind az É. Kft., mind a P. Kft. egyszerűsített felszámolását, a hitelezői igények teljes meghiúsítását.

Az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, cselekményeinek minősítése törvényes.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átiratában az I/C. és III. tényállási pontok 2 rb. helyett 1 rb. folytatólagos minősítését vetette fel. Ezzel kapcsolatban az ítélőtábla a csalások 2 rendbelikénti minősítésével egyetértett. Igaz, hogy mindkét esetben a 1. sz. a sértett és kb. két és fél hónapos időköz állapítható meg, azonban az ügyletek jelentősen eltérnek. Az I/C. pontban a vádlott az É. Kft. ügyvezetőjeként tett vállalása és 16 millió Ft jutalékelőleg felvétele nem értékelhető azonos akaratelhatározásként a III. pontban a P. Kft. ügyvezetőjeként egy gépjármű egyedi, 4,1 millió Ft-os kölcsönszerződésével. Erre figyelemmel a 2 rb-kénti minősítés helyes, azt a fellebbviteli főügyészség a megfontolás mellett végül is elfogadhatónak tartotta.

Az ítélőtábla nem értett egyet a védőnek a tényállás II. pontja körében kifejtett felmentés melletti érvelésével. Ide kapcsolódóan szükséges utalni arra, hogy ez az ügylet nem emelhető ki a többi csalárd szerződés sorából. Egyrészt a 15 millió Ft kölcsönszerződés megkötésének időpontja után a folyósítás napját követő napon adta el a céget a tényállás IV. pontjában írtak szerint a szlovák állampolgároknak. A körülményekből tudta, hogy a céget nem fogják működtetni, így a hitel törlesztése, visszafizetése fel sem merülhetett. Másrészt nincs jelentősége, hogy a 15 millióból 9 millió Ft körüli összeget saját régi hiteltörlesztésére fordított, ez a hitelképesség szempontjából a bank megtévesztését nem érinti, ugyanakkor a törlesztés az eszköze is volt a nagyobb összegű, bizonyosan nem megtérülő újabb hitel felvételének. Ezen túlmenően a hitelt a gazdasági társaság nevében ügyvezetőként vette fel, annál a vádlott magántulajdona nem szolgálhat jogszerű fedezetként, amelyet egyébként már másik hitel is terhelt, amelyet a takarékszövetkezet előtt eltitkolt. Mindezek alapján a tényállás II. pontbeli cselekmény alól a vádlott felmentésére nem kerülhetett sor.

Az ítélet jogi indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság ítéletében - helyesen - az elkövetéskor hatályban volt büntető anyagi jogszabályokat alkalmazta.

A tényállás I/A., B., C., II. és III. pontokban írt magatartásokat törvényesen értékelte 5 rb., a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott, de a jelentős kárt okozó üzletszerűség folytán a (6) bekezdés b./pontjaként minősülő csalás büntetteként.

Ugyancsak törvényes a vádlott terhére rótt közbizalom elleni bűncselekmények jogi minősítése. (Tényállás III., IV. és VI.A. pontok)

A 2 rb. csődbüntettként megnevezett, a Btk.290.§ (3) bekezdésben írt magatartással az (1) bekezdés a./ pontjában írt módon megvalósított gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények jogi minősítése ugyancsak törvényesnek bizonyult. A tényállás V. és VI.B. pontjaiban írt magatartásokkal a vádlott hitelezői kielégítését a tartozás fedezetéül szolgáló vagyon elrejtésével, eltitkolásával teljes egészében megghiúsította. A cselekmények megnevezése azonban nem 2 rb. csődbüntett, hanem az elkövetéskori törvény szerint 2 rb. csődbűncselekmény büntette.

Utalni kell azonban arra is, hogy a csődbűncselekmény valamennyi fordulata eredmény bűncselekmény. Ebből következik, hogy a felszámolás eredményének teljes megghiúsításával járó csődbűncselekmény az egyszerűsített felszámolás jogerős befejezésével válik befejezetté. Ez az V. és VI.B. tényállási pontoknál egyaránt megállapítható volt.

A tényállás részbeni kiegészítésével a cselekmények befejezettsége megalapozott, azok megnevezését az ítéltábla a Be.258.§ (2) bekezdés d./ pontja szerint 2 rb. csődbüntett helyett 2 rb. csődbűncselekmény büntettségére helyesbítette.

A büntetés kiszabása során irányadó körülmények között enyhítő körülményként a vádlott 3 kiskorú gyermeke számít, míg a súlyosító körülmények közül büntetett előéletét az ítéltábla mellőzte, helyette a más büntető eljárás hatálya alatti elkövetést értékelte.

Az elsőfokú bíróság az időmúlást és annak részbeni, a vádhatóságnak betudható okát helyesen vette a vádlott javára. Ezen túlmenően az elsőfokú ítélet meghozatalától is eltelt egy év. Összességében valóban igen jelentős ideje, mintegy 8 éve áll a vádlott a büntető eljárás hatálya alatt.

Jóllehet az elsőfokú bíróság súlyosító körülményként értékelte a többszörös halmazatot, az ítéltábla álláspontja szerint ennek nem tulajdonított megfelelő nyomatékot. Az ítéltábla rámutat arra, hogy a halmazatban álló 10 bűncselekmény közül öt rendbeli egyenként 2-8 évig terjedő, míg 2 bűncselekmény egyenként 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, a halmazat folytán a büntetési tétel 2-12 évig terjedő szabadságvesztés.

A halmazatban álló bűncselekmények jellege, törvényi fenyegetettsége és az alanyi bűnösség foka alapján az elsőfokú bíróság által a törvényi minimumban meghatározott börtönbüntetés mértéke, s annak jóllehet a leghosszabb, de próbaidőre történt felfüggesztése törvénysértően enyhe.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott börtönbüntetés tartama és a mellette alkalmazott mellékbüntetések arra utalnak, hogy a bíróságot az vezette, hogy olyan szabadságvesztést határozzon meg, amelynek végrehajtása még felfüggeszthető. Erre az elkövetéskor - tehát a VI/B. pontbeli cselekmény befejeződésekor - hatályos szabályok a Btk.89.§ (1) bekezdése szerint lehetőséget biztosítottak. 2010. május 1. napjától a legfeljebb 2 év szabadságvesztés

büntetés felfüggesztése nem kíván meg különös méltánylást érdemlő körülményt, helyette az elkövető személyi körülményeit emeli ki. Az elsőfokú bíróság azonban a jogszabályhely felhívásán túl a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését semmivel nem indokolta. Az ítélet tábla álláspontja szerint a három kiskorú gyermekes családos állapot ezt a döntést önmagába nem alapozhatja meg. Ennek a kifogásnak a jelzését az ítélet tábla ugyan szükségesnek látta, azonban a két év szabadságvesztést meghaladó börtönbüntetés esetében ez már nem bírt jelentőséggel.

Ide kapcsolódóan utal az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség átiratában foglalt, a Btk.89.§ (2) bekezdésében megkívánt különös méltánylást érdemlő körülmény hiányára is. Az ítélet tábla ugyan egyetértett az ügyészi kifogásokkal, azonban a Btk.89.§-ának törvényi szabályozása 2010. május 1. napjával módosult, ezért az ítélet tábla az ezzel kapcsolatos álláspontját az előzőek szerint fejtette ki.

A Fővárosi Ítélet tábla ugyanakkor indokoltnak tartotta a börtönbüntetés tartamának felemelését, amely a 3 év meghatározásával így is méltányos, az a büntetési tétel alsó negyedében helyezkedik el. Ennél súlyosabb szabadságvesztés alkalmazására az igen jelentős időmúlás és annak már jelzett okai miatt nem került sor. Egyúttal az ítélet tábla mellőzte a börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott mellékbüntetések közül a pénzmellékbüntetés kiszabásának hiányoznak a törvényi előfeltételei, a vádlott személyi körülményei arra nem nyújtanak alapot. Az ítélet tábla ezért a pénzmellékbüntetést és annak átváltoztatására vonatkozó ítéleti rendelkezéseket mellőzte.

Ugyanakkor a vádlott méltatlan a közügyekben való részvételre, ezért mellékbüntetésként arányosan meghatározott időre a Btk.62.§ és 63.§-ai alapján a közügyektől eltiltásra is ítélte.

Az Egri Törvényszék ítéletét az ítélet tábla a Be.372.§ (1) bekezdése alapján megváltoztatta és a vádlott büntetését a fentebb írtak szerint súlyosította.

Az ítélet bevezető részéből az eljárás felfüggesztését megelőző tárgyalási napok feltüntetését mellőzni kellett.

A vádlott személyazonosító igazolványának száma megváltozott, azt a nyilvános ülésen bemutatott okirat alapján az ítélet tábla rögzítette.

Az elsőfokú ítélet további rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú bíróság a Be.371.§ (1) bekezdése értelmében helybenhagyta.

Budapest, 2013. év június hó 25. napján

. Lassó Gábor s.k.

Dr. Révész Tamásné s.k.

Dr. Fatalin Judit s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

Az Egri Törvényszék 14.B.342/2010/52. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.342/2012/7. számú ítéletében írt változtatással 2013. június 25. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2013. év június hó 25. napján

Dr. Lassó Gábor s.k.

a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Weszely-Földvárszki Tünde
tisztviselő